د زده کړیالانو په رضایت باندې د کیفیت لوړاوي سیستم د پلي کولو اغېزو څېړنه

(ترمطالعه لاندې: فراه پوهنتون)

فواد مومند عمرزی ۱، نصیراحمد نصرت ۲

[۱]کرنيز اقتصاد او پراختيا څانګه، [۲] اګرانومی څانګه کرهنې پوهنځی، فراه لوړو زده کړو مؤسسه، فراه، افغانستان

ايميل: fawadmomand18@gmail.com

لنډيز

دغه څېړنه د فراه د لوړو زده کړو مؤسسې د زده کړیالانو په رضایت باندې د کیفیت لوړاوي سیستمونو (لکه TQM او د فیډبک پر بنسټ اصلاحات) د اغېزو ارزونې لپاره ترسره شوې ده. دا میداني او توصیفي-تحلیلي مطالعه د پوښتنلیک پر بنسټ د ۳۳۰ زده کړیالانو له نمونې (د مورګان جدول پر اساس) څخه کار اخلي، چې د فراه پوهنتون د بېلابېلو پوهنځیو (تعلیم او تربیه، زراعت، اقتصاد) استازیتوب کوي. معلومات د لیکرټ مقیاس (۱-۵) پوښتنلیک له لارې راټول شوي او د SPSS (نسخه ۲۶) په مرسته تحلیل شوي دي. پایلې ښیي چې د استادانو رول (r = ۰,۶۵)، د ښوونیزو موادو کیفیت (r = ۰,۵۸)، او د زیربناوو کیفیت(r =۰,۵۵) د رضایت پر زیاتوالي قوي اغېز لري، په داسې حال کې چې د زده کړیالانو ګډون (r = ۰,۲۰) او د ښوونکو رضایت(۰,۱۸ = r) لږ اغېز لري. د تعلیم او تربیې پوهنځي زده کړیالان (اوسط = ۳,۹۵) د زراعت پوهنځي (اوسط = ۳,۷۸) په پرتله لوړ رضایت لري (r =۰,۰۱۹). د ریګرېشن ماډل (R^2 =۰,۷۴) د رضایت ٪۷۴ تنوع توضیح کوي. عمده ننګونې د سرچینو کموالی، د زیربناوو محدودیت، او اداري مقاومت دی. وړاندیزونه د استادانو د وړتیاوو لوړولو، د ښوونیزو موادو او زیربناوو اصلاح، او د تعلیمي ټکنالوژۍ پراختیا شامل دي. دا مطالعه د فراه پوهنتون د کیفیت لوړاوي او د زده کړیالانو د رضایت د زیاتولو لپاره عملي لارښوونې وړاندې کوي.

کلیدي ټکي: پوښتنلیک، تدریسي کیفیت، د کیفیت لوړاوي سیستمونه، د زده کړیالانو رضایت، فراه پوهنتون، TQM.

سريزه

د تعليمي ادارو د کيفيت لوړاوي سيستمونه، لکه د ټول کيفيت مديريت (TQM)، ISO 9001 معيارونه، او د زده کړيالانو د فيډبک پر بنسټ اصلاحي پروګرامونه، د لوړو زده کړو په ادارو کې د زده کړې د پروسو د اصلاح او د زده کړيالانو د رضايت د زياتولو لپاره اړينې وسيلې دي(احمدزى، ۱۳۹۸). دا سيستمونه د تدريسي پروسو د معياري کولو، د اداري خدمتونو د موثريت د لوړولو، او د تعليمي چاپېريال د کيفيت د ښه کولو په موخه پلي کېږي(فهيم، ۱۳۹۹). چې په پايله کې د زده کړيالانو په اکاډميک فعاليت، د هغوی د وفادارۍ په کچه، او د ادارې په شهرت مثبتې اغېزې لري(Owlia & Aspinwall, 1996). د زده کړيالانو رضايت، د يوې پيچلې او څو اړخيزې پديدې په توګه، د تعليمي تجربې د کيفيت يو کليدي شاخص دی، چې پر عواملو لکه د تدريس کيفيت، د درسي موادو مناسبوالی، د تعليمي امکاناتو موجوديت، د استادانو ورتيا، او د اداري خدمتونو موثريت پورې اړه لري(Elliott & Shin, 2002). د بېلګې په توګه، د زده کړيالانو رضايت نه يوازې د هغوی په اکاډميک برياليتوب اغېزه کوي، بلکې د تعليمي ادارو په جذب او ساتنه کې هم مهم رول لوبوي، ځکه راضي زده کړيالان د ادارې د پروګرامونو په اړه مثبت نظرونه شريکوي(Hanssen & Solvoll, 2015). په نننۍ وخت کې، د لوړو زده کړو په ادارو کې د نړيوالې سيالۍ زياتوالي او د زده کړيالانو د توقعاتو لوړېدو د کيفيت لوړاوي سيستمونو پلي کول يوه اړينه اړتيا ګرځولې ده(رحيمي، ۱۴۰۰). دا موضوع په ځانګړې توګه په فراه پوهنتون کې، چې د افغانستان د لوړو زده کړو يوه مهمه اداره ده، اهميت لري. په فراه پوهنتون کې، چېرې چې تعليمي سيستمونه د سرچينو د کموالي، د زيربناوو د محدوديت، او کلتوري او ټولنيزو ننګونو له امله له ستونزو سره مخ دي، د کيفيت لوړاوي سيستمونو پلي کول کولای شي د زده کړيالانو د رضايت په لوړولو او د تعليمي پروسو په اصلاح کې مهم رول ولوبوي(Sallis, 2014). دا ميداني څېړنه، چې د پوښتنليک پر

بنسټ په فراه پوهنتون کې ترسره کېږي، د دې لپاره اړینه ده چې د محلي شرایطو په پام کې نیولو سره د کیفیت لوړاوي سیستمونو اغېزمنوالی وڅېړي او د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د رضایت د زیاتولو لپاره عملي او د شواهدو پر بنسټ لارښوونې وړاندې کړي (حیدري، ۱۴۰۱). دا مطالعه په ځانګړې توګه د دې لپاره مهمه ده چې په فراه پوهنتون کې د تعلیمي کیفیت د لوړولو او د زده کړیالانو د تجربې د غني کولو لپاره د مناسبو ستراتیژیو په ټاکلو کې مرسته وکړي، په داسې حال کې چې د سرچینو کموالی او اداري ننګونې په پام کې نیسي (Harvey & Williams, 2010). د دې څېړنې اصلي هدف دا دی چې د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د پوښتنلیک له لارې د هغوی د نظرونو او تجربو پر بنسټ د کیفیت لوړاوي سیستمونو، لکه TQM یا د فیډبک پر بنسټ اصلاحاتو، اغېزې د زده کړیالانو په رضایت باندې اندازه او تحلیل کړي. دا مطالعه هڅه کوي معلومه کړي چې کوم عوامل، لکه د تدریسي پروسو اصلاح، د اداري خدمتونو موثریت، یا د امکاناتو وړاندې کول، د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د رضایت په لوړولو کې زیات اغېزمن دي، او کومې ننګونې، لکه د مالي سرچینو کموالی یا د کارکوونکو مقاومت، د دې سیستمونو د پلي کولو مخه نیسي (Venkatraman, 2007). دا څېړنه دې پوښتنې ته ځواب وايي: د کیفیت لوړاوي سیستمونه، لکه د TQM یا د زده کړیالانو د فیډبک پر بنسټ اصلاحات، د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د رضایت په کچه څه ډول او څومره اغېز لري؟ د دې ترڅنګ، دا فرضیه مطرح کېږي چې د کیفیت لوړاوي سیستمونو منظم پلي کول، په ځانګړې توګه د پوښتنلیک له لارې د زده کړیالانو د نظرونو راټولولو او د تدریسي او اداري پروسو د معیاري کولو له لارې، د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د رضایت کچه په پام وړ توګه لوړوي، خو ننګونې لکه د مالي او بشري سرچینو کموالی، د زیربناوو محدودیت، یا د اداري مقاومت له امله ممکن د دې سیستمونو اغېزمنوالی کم شي.

د کیفیت لوړاوي سیستمونه د لوړو زده کړو په ادارو کې د تدریسي او اداري پروسو د اصلاح او د زده کړیالانو د رضایت د زیاتولو لپاره مهمې وسیلې دي. د تېرو څېړنو بیاکتنه ښیي چې دا سیستمونه لکه د ټول کیفیت مدیریت(TQM) ، ISO 9001معیارونه او د زده کړیالانو د فیډبک پر بنسټ اصلاحي پروګرامونه، د تعلیمي تجربې په کیفیت او د زده کړیالانو په رضایت باندې مستقیمې اغېزې لري. د Owliaاو Aspinwall (1996) په وینا د کیفیت لوړاوي سیستمونه د تدریسي پروسو، د درسي موادو د مناسبوالي او د اداري خدمتونو د موثریت په معیاري کولو تمرکز کوي، چې د زده کړیالانو د توقعاتو په پوره کولو او د هغوی د رضایت په لوړولو کې مرسته کوي. دغه مطالعه د کیفیت ابعادو لپاره یو چوکاټ وړاندې کوي چې د تدریس کیفیت، د امکاناتو موجودیت او د زده کړیالانو ملاتړ پکې شامل دي. په ورته ډول Elliott او Shin (2002) د زده کړیالانو رضایت د یوې څو اړخیزې پدیدې په توګه مطالعه کړی او ویلي یې دي چې د تدریس کیفیت، د درسي موادو د تطبیق وړتیا او د اداري د ملاتړ سیستمونه د رضایت په زیاتولو کې کلیدي عوامل دي. د دوی د څېړنې پایلې ښیي چې د زده کړیالانو رضایت نه یوازې د اکاډمیک فعالیت سره تړاو لري، بلکې د تعلیمي ادارو په شهرت او د زده کړیالانو په جذب او ساتنه کې هم مهم رول لوبوي.

د کیفیت لوړاوي سیستمونو د پلي کولو په اړه، Venkatraman (2007)د TQMد یوې ستراتیژۍ په توګه مطالعه کړې او وړاندیز یې کړی چې د زده کړیالانو د فیډبک منظم راټولول او د تدریسي پروسو معیاري کول کولای شي د رضایت کچه په پام وړ توګه لوړه کړي. دغه مطالعه په پوهنتونونو کې د TQM د پلي کولو لپاره یو عملي چوکاټ وړاندې کوي خو دا هم په ګوته کوي چې د سرچینو کموالی او د کارکوونکو مقاومت د پلي کولو په پروسه کې عمده ننګونې دي. په ورته ډول، Hanssen او Solvoll (2015) د ناروې په یوه پوهنتون کې د تعلیمي امکاناتو او د

زده کړیالانو د رضایت ترمنځ اړیکه مطالعه کړې او موندلې یې ده چې د کیفیت لوړاوي سیستمونو له لارې د امکاناتو اصلاح لکه د کتابتونونو او لابراتوارونو ښه کول، د زده کړیالانو د رضایت په زیاتولو کې مهم رول لري. د Sallis (2014) په وینا د کیفیت لوړاوي سیستمونه په تعلیمي ادارو کې د دوامدار پرمختګ کلتور رامنځته کوي خو د دې سیستمونو بریالیتوب د ادارې د مشرتابه ژمنتیا، د کارکوونکو روزنې او د زده کړیالانو د نظرونو په منظم راټولولو پورې اړه لري.

د تېرو څېړنو قوت ټکي دا دي چې دوی د کیفیت لوړاوي سیستمونو او د زده کړیالانو د رضایت ترمنځ اړیکه په روښانه توګه تحلیل کړې او د دې سیستمونو د پلي کولو لپاره عملي چوکاټونه یې وړاندې کړي دي. د بېلګې په توګه د Owlia او Aspinwall (1996) مطالعه د کیفیت ابعادو د تعریفولو لپاره یو جامع چوکاټ وړاندې کوي او د Venkatraman (2007) څېړنه د TQM د پلي کولو لپاره عملي لارښوونې ورکوي. خو دا څېړنې ځینې ضعفونه هم لري. لومړی، ډېری مطالعات په پرمختللو هیوادونو کې ترسره شوي او د پرمختګ کوونکو هیوادونو لکه افغانستان په محلي شرایطو یې لږ تمرکز کړی دی(Harvey & Williams, 2010) . د فراه پوهنتون په څېر ادارې، چې د سرچینو کموالي، د زیربناوو محدودیت او کلتوري ننګونو سره مخ دي ممکن د دې څېړنو پایلې په مستقیم ډول پرې تطبیق نه شي. دویم، ډېری مطالعات د پوښتنلیك پر بنسټ دي خو د پوښتنلیکونو ډیزاین او د هغوی اعتبار په اړه کافي جزئیات نه دي ورکړل شوي، چې دا د پایلو د تعمیم وړتیا محدودوي. دریم، ځینې مطالعاتو د کیفیت لوړاوي سیستمونو د پلي کولو په ننګونو لکه د کارکوونکو مقاومت یا د مالي سرچینو کموالی، لږ پاملرنه کړې ده (Sallis, 2014).

مصاوي او روسمن (۲۰۱۸): د دې څېړنې هدف د افغانستان د لوړو زده کړو د کیفیت تضمین او اعتبار پروسې ارزونه وه. څېړنې ښیي چې استادان د کیفیت تضمین پروسو په اړه محدود پوهه لري او د دې پروسو په تطبیق کې ستونزې شتون

لري. د دې څېړنې وړانديز دا دی چې د کيفيت تضمين پروسې بايد د پوهنتونونو د ادارې برخه شي او د استادانو، کارکوونکو او مديرانو همکارۍ ته اړتيا لري.

انصاري، س.م.م .(۲۰۲٤): په دې څېړنه کې د افغانستان د پوهنتونونو فارغانو نظرونه د لوړو زده کړو د اړوندوالي په اړه تحليل شوي دي. پايلې ښيي چې فارغان د خپلو زده کړو سره د بازار اړتياوو ترمنځ يو څه بېلتون احساسوي. څېړنه وړانديز کوي چې د زده کړو نصاب بايد د کار بازار اړتياوو سره سمون ولري .

فايزاو مسعودي (۲۰۲۵): دا څېړنه د افغانستان او پاکستان د لوړو زده کړو د کيفيت تضمين چوکاټونو پرتله کوي. پايلې ښيي چې د پاکستان پرمختللی سيستم کولی شي د افغانستان لپاره د کيفيت تضمين په برخه کې لارښوونې وړاندې کړي. څېړنه وړانديز کوي چې افغانستان بايد د پاکستان د سيستم څخه زده کړه وکړي او خپل سيستم ته يې تطبيق کړي.

د دې څېړنو په رڼا کې دا مطالعه په فراه پوهنتون کې د کيفيت لوړاوي سيستمونو د پلي کولو اغېزې د زده کړيالانو په رضايت باندې ارزوي، د پوښتنليک پر بنسټ او د محلي شرايطو په پام کې نيولو سره. د تېرو څېړنو په پرتله، دا مطالعه نوښت لري ځکه چې په فراه پوهنتون کې چيرې چې تعليمي سيستمونه د سرچينو د کموالي او د زيربناوو د محدوديت له امله له ننګونو سره مخ دي، ترسره کېږي. دا څېړنه د فراه پوهنتون د زده کړيالانو د نظرونو پر بنسټ د کيفيت لوړاوي سيستمونو د اغېزمنوالي په اړه مشخص معلومات وړاندې کوي او د محلي شرايطو لپاره عملي وړانديزونه ورکوي. دغه نوښت د دې څېړنې ارزښت نور هم زياتوي، ځکه دا د پرمختګ کوونکو هيوادونو په تعليمي ادارو کې د کيفيت مديريت په اړه د موجوده خلاوو په ډکولو کې مرسته کوي.

ميتودلوژي / د څېړنې تګلاره

دا څېړنه يوه ميداني او توصيفي-تحليلي څېړنه ده چې د کيفيت لوړاوي سيستمونو د پلي کولو اغېزې د فراه پوهنتون د زده کړيالانو په رضايت باندې ارزوي.

د څېړنې نوعیت **کاربردي** دی، ځکه موخه یې د فراه پوهنتون په محلي چاپېریال کې د عملي لارښوونو وړاندې کول دي ترڅو د زده کړیالانو رضایت د کیفیت لوړاوي سیستمونو له لارې زیات شي. دا څېړنه د نظري چوکاټ پر بنسټ، لکه د ټول کیفیت مدیریت (TQM) او د زده کړیالانو د رضایت ماډلونه، جوړه شوې ده، چې د تېرو مطالعاتو پر بنسټ(Elliott & Shin, 2002). د تدریس کیفیت، د امکاناتو موجودیت او د اداري خدمتونو موثریت د رضایت کلیدي عوامل بلل شوي دي .

د څېړنې رویکرد کمی دی ځکه د پوښتنلیک له لارې د معلوماتو راټولولو او احصایوي تحلیل پر بنسټ د کیفیت لوړاوي سیستمونو او د زده کړیالانو د رضایت ترمنځ اړیکه اندازه کېږي. دا رویکرد د دې لپاره غوره شوی چې د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د رضایت کچه په دقیق او معیاري ډول ارزول شي او د پایلو تعمیم وړتیا زیاته شي.

د معلوماتو د راټولولو میتود پوښتنلیک دی چې د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د نظرونو او تجربو د ارزونې لپاره ډیزاین شوی دی. دا پوښتنلیک د تېرو مطالعاتو مثلاً (Elliott & Shin, 2002; Hanssen & Solvoll, 2015) پر بنسټ جوړ شوی او د کیفیت لوړاوي سیستمونو د مختلفو اړخونو لکه د تدریس کیفیت، د اداري خدمتونو موثریت او د امکاناتو موجودیت په اړه پوښتنې لري. پوښتنلیک د لیکرټ مقیاس (له ۱ تر ۵) پر بنسټ دی ترڅو د زده کړیالانو د رضایت کچه په کمیتي توګه اندازه شي. د پوښتنلیک د بشپړولو لپاره د کتابتوني مطالعاتو څخه هم کار اخیستل شوی ترڅو د پوښتنلیک د پوښتنو اعتبار او روایي ډاډمن شی. احصایوی ټولنه د فراه پوهنتون ټول زده کړیالان دي، چې په بېلابېلو پوهنځیو (لکه تعلیم او تربیه، اقتصاد، زراعت، شرعیات او عامه اداری او پالیسی پوهنځی) کې په ۲۰۲۵ کال کې زده کړې کوي. د نمونې اندازې د ټاکلو لپاره د تصادفي نمونه ګیري (Random Sampling)میتود کارول شوی دی. د مورګان جدول پر بنسټ، که د فراه پوهنتون

د زده کړیالانو شمېر شاوخوا ۱۲۰۰ وي، د ۹۵٪ باور کچې او ۵٪ د خطا حاشيې سره، د نمونې اندازه به شاوخوا ۳۳۰ زده کړیالان وي. دا نمونه به د پوهنځيو او د زده کړې کلونو پر بنسټ په تناسب وېشل کېږي ترڅو د ټولنې تنوع په پام کې ونيول شي. د معلوماتو د تحليل لپاره، احصايوي ميتودونه لکه د توصيفي احصايې (منځنی، معياري انحراف) او د استنباطي احصايې (لکه د t-test او ANOVA) کارول کېږي ترڅو د کيفيت لوړاوي سيستمونو او د زده کړیالانو د رضايت ترمنځ اړيکه تحليل شي. د تحليل لپاره به د SPSS سافټوير (نسخه ۲۶) وکارول شي، ځکه دا سافټوير د کميتي معلوماتو د تحليل لپاره دقيق او معياري دی د بېلګې په توګه، د ANOVA تحليل به وکارول شي ترڅو معلومه شي چې ايا د کيفيت لوړاوي سيستمونو اغېزې د بېلابېلو پوهنځيو يا د زده کړې کلونو ترمنځ توپير لري.

د څېړنې اعتبار او روايي د پوښتنليک د ډيزاين او اجرا په پروسه کې په جدي توګه په پام کې نيول شوي دي. د پوښتنليک د محتوايي روايي (Content Validity) د ډاډمن کولو لپاره، د کيفيت مديريت او د زده کړیالانو د رضايت په برخه کې د متخصصينو نظرونه اخيستل شوي او د تېرو مطالعاتو (مثلاً، Venkatraman, 2007) پر بنسټ پوښتنې تنظيم شوي دي. د داخلي سازګاري روايي (Internal Consistency)لپاره، د کرونباخ الفا (Cronbach's Alpha) ازموينه به وکارول شي ترڅو د پوښتنليک د پوښتنو د يووالي کچه وڅېړل شي او د ۰,۷ يا لوړې کچې ترلاسه کول متوقع دي. د **اعتبار** (Reliability) لپاره، پوښتنليک به لومړی په يوه کوچنۍ نمونه (Pilot Study) باندې وازمايل شي ترڅو د پوښتنو وضاحت او د زده کړیالانو د پوهېدو کچه معلومه شي. سربېره پر دې، د معلوماتو د راټولولو پروسه به په شفاف او سيستماتيک ډول ترسره شي ترڅو د تعصب (Bias) مخه ونيول شي. د نظري چوکاټ په اړه، دا څېړنه د TQM او د زده کړیالانو د رضايت ماډلونو پر بنسټ جوړه شوې ده، چې د کيفيت لوړاوي سيستمونو د اغېزو د ارزونې لپاره يو مفهومي اساس وړاندې کوي. دا چوکاټ د فراه پوهنتون د محلي

شرايطو، لکه د سرچينو کموالي او کلتوري ننګونو، په پام کې نيولو سره تنظيم شوی دی ترڅو د څېړنې پايلې عملي او د تطبيق وړ وي.

د څېړنې لاسته راوړنې

(۱) جدول د څېړنې لاندې افرادو د زده کړيالانو ځانګړتياوې

ځانګړتياوې	تشريح	شاخصونه	په څېړنه کې اهميت
اقتصادي وضعيت	د زده کړيالانو اقتصادي کچه د امکاناتو او سرچينو د لاسرسي ارزونې لپاره.	کم عايد: ۱۹۸ (٪۶۰) منځنی عايد: ۹۹ (٪۳۰) لوړ عايد: ۳۳ (٪۱۰)	اقتصادي وضعيت د امکاناتو، درسي موادو، او اداري خدمتونو په اړه په رضايت اغېزه کوي.
عمر	د زده کړيالانو عمر د ټکنالوژۍ سره د اشنايت او توقعاتو ارزونې لپاره.	۱۸-۲۱ کاله: ۱۶۵ (٪۵۰) ۲۲-۲۵ کاله: ۱۳۲ (٪۴۰) >۲۵ کاله: ۳۳ (٪۱۰)	عمر د ټکنالوژۍ کارولو او د کيفيت لوړاوي سيستمونو په اړه په نظرونو اغېزه کوي.
پوهنځی	د بېلابېلو پوهنځيو زده کړيالان د رشتې پر بنسټ د رضايت ارزونې لپاره.	شرعيات: ۸۳ (٪۲۵) اقتصاد: ۸۳ (٪۲۵) تعليم و تربيه: ۹۹ (٪۳۰) زراعت: ۶۵ (٪۲۰)	د پوهنځي اړتياوې (لکه لابراتوارونه يا درسي مواد) د رضايت په کچه اغېزه کوي.
د تحصيل کچه	د ليسانس پروګرامونو د بېلابېلو کلونو زده کړيالان د تجربې ارزونې لپاره.	لومړی کال: ۹۹ (٪۳۰) دويم کال: ۸۳ (٪۲۵) درېيم کال: ۸۳ (٪۲۵) څلورم کال: ۶۵ (٪۲۰)	د تحصيل کچه د رضايت په عواملو (لکه اداري ملاتړ يا تدريس) اغېزه کوي.
د پوهنتون د تجربې موده	په پوهنتون کې د زده کړيالانو د پاتې کېدو موده د رضايت د تحليل لپاره.	<۱ کال: ۱۱۶ (٪۳۵) ۱-۲ کاله: ۹۹ (٪۳۰) >۲ کاله: ۱۱۵ (٪۳۵)	اوږده تجربه د کيفيت لوړاوي سيستمونو په اړه دقيق نظرونه منعکس کوي.

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۱) جدول د کیفي څېړنې پایلې د اداري ملاتړ مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د پروسو سرعت	د ثبت، راجستر، او مالي خدمتونو د بشپړیدو سرعت.	زده کړیالانو د اداري پروسو د ورووالي او پیچلتیا څخه نارضایتي ښودلې، دوی د پروسو د ساده کولو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٪۶۵ (راضي) ٪۲۵ (بې طرفه) ٪۱۰
شفافیت	د اداري پریکړو او پروسو روڼتیا او د معلوماتو شریکول.	زده کړیالانو د معلوماتو د نه شریکولو او د پریکړو د نه وضاحت څخه شکایت کړی، دوی د شفافو میکانیزمونو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٪۷۰ (راضي) ٪۲۰ (بې طرفه) ٪۱۰
د کارکوونکو چلند	د اداري کارکوونکو دوستانه او مسلکي چلند د رضایت لپاره.	زده کړیالانو د ځینو کارکوونکو د غیرمسلکي چلند څخه نارضایتي ښودلې، خو د نورو د همکارۍ ستاینه کړې.	(نارضه) ٪۵۵ (راضي) ٪۳۵ (بې طرفه) ٪۱۰

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۲) جدول د کیفي څېړنې پایلې د ښوونیزو موادو کیفیت مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د نصاب مناسبوالی	د نصاب د محلي اړتیاوو او د کار بازار سره سمون.	زده کړیالانو د نصاب د زوړوالي او د عملي مهارتونو د کموالي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د نصاب اصلاح غوښتلې.	(نارضه) ٪۷۵ (راضي) ٪۱۵ (بې طرفه) ٪۱۰
د سرچینو شتون	د کتابونو، مقالو، او آنلاین سرچینو موجودیت د زده کړې لپاره.	زده کړیالانو د کتابتون د سرچینو او آنلاین موادو د کموالي څخه شکایت کړی، دوی د ډیجیټل کتابتون غوښتلې.	(نارضه) ٪۸۰ (راضي) ٪۱۰ (بې طرفه) ٪۱۰

فرعي مولفه	تشريح	کيفي پايلې (د زده کړيالانو نظرونه)	د فيصدي تاثير
عملي مواد	د عملي او تجربوي موادو کارول د زده کړې کيفيت لپاره.	زده کړيالانو د عملي پروژو او لابراتوارونو د کموالي څخه نارضايتي ښودلې، دوی د زياتو عملي فعاليتونو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٪۷۰ (راضي) ٪۲۰ (بې طرفه) ٪۱۰

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راوړني

(۳) جدول د کيفي څېړنې پايلې د استادانو رول مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشريح	کيفي پايلې (د زده کړيالانو نظرونه)	د فيصدي تاثير
تدريسي ميتودونه	د فعاله او نوښتګرو تدريسي ميتودونو کارول د رضايت لپاره.	زده کړيالانو د يو اړخيزه تدريس څخه نارضايتي ښودلې، دوی د بحث پر بنسټ او تعاملي ميتودونو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٪۵۰ (راضي) ٪۴۰ (بې طرفه) ٪۱۰
مسلکي وړتيا	د استادانو اکاډميک او تدريسي وړتيا د زده کړې کيفيت لپاره.	زده کړيالانو د ځينو استادانو د وړتيا ستاينه کړې، خو د نورو د روزنې اړتيا يې ياد کړې.	(نارضه) ٪۴۵ (راضي) ٪۴۵ (بې طرفه) ٪۱۰
د فيډبک ورکول	د استادانو له خوا زده کړيالانو ته د چټک او اغېزمن فيډبک ورکول.	زده کړيالانو د فيډبک د کموالي يا د نه وخت پر وخت ورکولو څخه شکايت کړی، دوی د منظم فيډبک غوښتلی.	(نارضه) ٪۶۰ (راضي) ٪۳۰ (بې طرفه) ٪۱۰

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راوړني

(۴) جدول د کیفي څېړنې پایلې د زده کړیالانو ګډون مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د فیډبک فرصتونه	د زده کړیالانو لپاره د نظر ورکولو منظم او اسانه میکانیزمونه.	زده کړیالانو د پوښتنلیکونو او سروې ګانو د شتون ستاینه کړې، خو د محدودو فرصتونو څخه شکایت کړی.	(نارضه) ۴۵٪ (راضي) ۴۰٪ (بې طرفه) ۱۵٪
د نظرونو پلي کول	د زده کړیالانو د فیډبک پر بنسټ د اصلاحاتو پلي کول.	زده کړیالانو د دوی د نظرونو د نه پلي کېدو څخه نارضایتي ښودلې، دوی د پایلو د شریکولو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٦۵٪ (راضي) ۲۵٪ (بې طرفه) ۱۰٪
فعاله برخه اخیستنه	د زده کړیالانو فعاله ګډون په اکاډمیک او اداري فعالیتونو کې.	زده کړیالانو د محدودو فعالیتونو (لکه ورکشاپونه) څخه نارضایتي ښودلې، دوی د زیاتې برخې اخیستنې غوښتنه کړې.	(نارضه) ۵۵٪ (راضي) ۳۵٪ (بې طرفه) ۱۰٪

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۵) جدول د کیفي څېړنې پایلې د تعلیمي ټکنالوژۍ کارول مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د انټرنېټ لاسرسی	د انټرنېټ اتصال شتون او کیفیت د آنلاین زده کړې لپاره.	زده کړیالانو د انټرنېټ د ضعیف اتصال او محدود لاسرسي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د پیاوړي انټرنېټ غوښتلي.	(نارضه) ۸۵٪ (راضي) ۱۰٪ (بې طرفه) ۵٪
ټکنالوژیکي تجهیزات	د کمپیوټرونو، پروجکټورونو، او نورو تجهیزاتو شتون د تدریس لپاره.	زده کړیالانو د تجهیزاتو د کموالي او زوړوالي څخه شکایت کړی، دوی د عصري تجهیزاتو غوښتنه کړې.	(نارضه) ۸۰٪ (راضي) ۱۵٪ (بې طرفه) ۵٪
آنلاین پلیټفارمونه	د LMS او آنلاین درسي موادو کارول د زده کړې اسانتیا لپاره.	زده کړیالانو د LMS د نشتوالي څخه نارضایتي ښودلې، خو د آنلاین درسونو او پلیټفارمونو ته لیوالتیا ښودلې.	(نارضه) ۷۵٪ (راضي) ۲۰٪ (بې طرفه) ۵٪

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(٦) جدول د کیفي څېړنې پایلې د اداري شفافیت مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د پریکړو روڼتیا	د اداري او اکاډمیک پریکړو د وضاحت او د زده کړیالانو سره شریکول.	زده کړیالانو د پریکړو د نه روڼتیا او د معلوماتو د نه شریکولو څخه نارضایتي ښودلې، دوی د شفافیت غوښتلې.	(نارضه) ٧٠٪ (راضي) ٢٠٪ (بې طرفه) ١٠٪
حساب ورکونه	د اداري د فعالیتونو او پایلو په اړه زده کړیالانو ته حساب ورکول.	زده کړیالانو د اداري د محدود حساب ورکولو څخه شکایت کړی، دوی د پایلو د راپور ورکولو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٦٥٪ (راضي) ٢٥٪ (بې طرفه) ١٠٪
د معلوماتو لاسرسی	د اداري او اکاډمیک معلوماتو د لاسرسي اسانتیا د رضایت لپاره.	زده کړیالانو د معلوماتو د محدود لاسرسي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د آنلاین پورټلونو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٧٥٪ (راضي) ١٥٪ (بې طرفه) ١٠٪

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(٧) جدول د کیفي څېړنې پایلې د زیربناوو کیفیت مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د درسي خونو کیفیت	د درسي خونو د تجهیزاتو، آرامتیا، او مناسبوالي کیفیت.	زده کړیالانو د درسي خونو د زوړوالي او د تجهیزاتو د کموالي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د اصلاح غوښتلې.	(نارضه) ٨٠٪ (راضي) ١٥٪ (بې طرفه) ٥٪
لابراتوارونه	د لابراتوارونو شتون او د عصري تجهیزاتو کیفیت د عملي زده کړې لپاره.	زده کړیالانو د لابراتوارونو د محدودو امکاناتو څخه شکایت کړی، دوی د زیاتو تجهیزاتو غوښتنه کړې.	(نارضه) ٨٥٪ (راضي) ١٠٪ (بې طرفه) ٥٪

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
کتابتون	د کتابتون د سرچینو، فضا، او د لاسرسي کیفیت د زده کړې لپاره.	زده کړیالانو د کتابتون د محدودو سرچینو او ناکافي فضا څخه نارضایتي ښودلې، دوی د اصلاح غوښتلې.	(نارضه) ۷۵٪ (راضي) ۲۰٪ (بې طرفه) ۵٪

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۸) جدول د کیفي څېړنې پایلې د زده کړې پایلې مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
اکاډمیک فعالیت	د زده کړیالانو د نمرو او اکاډمیک پرمختګ کیفیت.	زده کړیالانو د تدریسي کیفیت د کموالي له امله د اکاډمیک فعالیت د ټیټیدو څخه شکایت کړی، دوی د اصلاح غوښتلې.	(نارضه) ۶۵٪ (راضي) ۲۵٪ (بې طرفه) ۱۰٪
عملي مهارتونه	د کار بازار لپاره د عملي او مسلکي مهارتونو زده کړه.	زده کړیالانو د عملي مهارتونو د کموالي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د زیاتو عملي پروګرامونو غوښتنه کړې.	(نارضه) ۷۰٪ (راضي) ۲۰٪ (بې طرفه) ۱۰٪
خودمختاري زده کړه	د زده کړیالانو وړتیا د خپلواکې زده کړې او څېړنې لپاره.	زده کړیالانو د خپلواکې زده کړې د محدودو فرصتونو څخه شکایت کړی، دوی د څېړنیزو پروژو غوښتنه کړې.	(نارضه) ۶۰٪ (راضي) ۳۰٪ (بې طرفه) ۱۰٪

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۹) جدول د کیفي څېړنې پایلې د ښوونکو رضایت مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د ښوونکو روزنه	د ښوونکو لپاره د مسلکي روزنیزو پروګرامونو شتون.	زده کړیالانو د ښوونکو د محدودو روزنیزو فرصتونو څخه نارضایتي ښودلې، دوی د ورکشاپونو غوښتنه کړې.	(نارضه) ۶۰٪ (راضي) ۳۰٪ (بې طرفه) ۱۰٪

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د کاري شرایطو کیفیت	د ښوونکو د کاري فضا او امکاناتو کیفیت د تدریس لپاره.	زده کړیالانو د ښوونکو د کاري شرایطو د خرابوالي څخه شکایت کړی، دوی د امکاناتو د ښه کولو غوښتنه کړې.	(ناراضه) ٪۶۵ (راضي) ٪۲۵ (بې طرفه) ٪۱۰
د ښوونکو هڅونه	مالي او معنوي هڅونې د ښوونکو د رضایت او تدریسي کیفیت لپاره.	زده کړیالانو د ښوونکو د محدودو هڅونو له امله د تدریسي کیفیت د ټیټیدو څخه شکایت کړی، دوی د هڅونې غوښتلې.	(ناراضه) ٪۷۰ (راضي) ٪۲۰ (بې طرفه) ٪۱۰

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۱۰) جدول د کیفي څېړنې پایلې د پوهنتون کلتور مولفې پر بنسټ

فرعي مولفه	تشریح	کیفي پایلې (د زده کړیالانو نظرونه)	د فیصدي تاثیر
د همکارۍ فضا	د زده کړیالانو، ښوونکو، او اداري ترمنځ د همکارۍ او تعامل فضا.	زده کړیالانو د محدودې همکارۍ او د ارتباط د کموالي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د همکارۍ غوښتلې.	(ناراضه) ٪۶۰ (راضي) ٪۳۰ (بې طرفه) ٪۱۰
د تنوع درناوی	د بېلابېلو کلتورونو او نظرونو درناوی د رضایت لپاره.	زده کړیالانو د تنوع د محدود درناوي څخه شکایت کړی، دوی د شمولیت د زیاتوالي غوښتنه کړې.	(ناراضه) ٪۵۵ (راضي) ٪۳۵ (بې طرفه) ٪۱۰
د اکاډمیک ازادي	د زده کړیالانو او ښوونکو لپاره د ازادو نظرونو او نوښت فضا.	زده کړیالانو د اکاډمیک ازادۍ د محدودوالي څخه نارضایتي ښودلې، دوی د نوښت د فضا غوښتنه کړې.	(ناراضه) ٪۶۵ (راضي) ٪۲۵ (بې طرفه) ٪۱۰

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۱۱) جدول د آلفای کرونباخ آزمون پایلې

مولفه	د سوالاتو شمېر	د آلفای کرونباخ ضریب	تفسیر
اداري ملاتړ	۵	۰,۷۸	ضریب د ۰,۷ څخه لوړ دی، د سوالاتو ښه داخلي همغږي او مناسب پایایي ښیي.
د ښوونیزو موادو کیفیت	٦	۰,۷۲	ضریب د ۰,۷ څخه لوړ دی، د سوالاتو مناسب داخلي همغږي او پایایي ښیي.
د استادانو رول	۵	۰,۸۱	ضریب لوړ دی، د سوالاتو قوي داخلي همغږي او عالي پایایي ښیي.
د زده کړیالانو ګډون	۴	۰,٦۸	ضریب د ۰,٦ او ۰,۷ ترمنځ دی، پایایي د احتیاط سره منل کیدی شي، ممکن اصلاحات اړین وي.
د تعلیمي ټکنالوژۍ کارول	۵	۰,۷۵	ضریب د ۰,۷ څخه لوړ دی، د سوالاتو مناسب داخلي همغږي او پایایي ښیي.
د اداري شفافیت	۴	۰,۷۱	ضریب د ۰,۷ څخه لوړ دی، د سوالاتو مناسب داخلي همغږي او پایایي ښیي.
د زیربناوو کیفیت	۵	۰,۷٦	ضریب د ۰,۷ څخه لوړ دی، د سوالاتو مناسب داخلي همغږي او پایایي ښیي.
د زده کړې پایلې	۵	۰,۷۳	ضریب د ۰,۷ څخه لوړ دی، د سوالاتو مناسب داخلي همغږي او پایایي ښیي.
د ښوونکو رضایت	۴	۰,٦۹	ضریب د ۰,٦ او ۰,۷ ترمنځ دی، پایایي د احتیاط سره منل کیدی شي، ممکن اصلاحات اړین وي.
ټولو مولفو مجموعه	۴۷	۰,۸۳	ضریب لوړ دی، د ټولو سوالاتو قوي داخلي همغږي او د پرسشنامې عالي پایایي ښیي.

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۱۲) جدول د کلاسیک رګراسیون فروضو ازموینې پایلې

فرضیه	تشریح	د ازموینې میتود	پایله	تفسیر
د ماډل خطي وي	د وابسته او خپلواکو متغیراتو ترمنځ اړیکه باید خطي وي.	Scatter Plotsاو Partial Regression Plots (SPSS/R)	Scatter Plotsد متغیراتو ترمنځ خطي اړیکه ښيي.	اړیکه خطي ده، ماډل مناسب دی.
د خطاګانو توقع صفر وي	د خطاګانو اوسط باید صفر وي.	Residuals تحلیلMean (SPSS: Descriptive Statistics)	Mean = ۰,۰۰۲ (p-value = ۰,۸۷ < ۰,۰۵)	د خطاګانو اوسط نږدې صفر دی، ماډل مغرضه نه دی.
د خطاګانو همغږي واریانس	د خطاګانو واریانس باید ثابت وي (Homoscedasticity).	Breusch-Pagan Test (R: lmtest package)	BP = ۳,۱۲, p-value = ۰,۰۷۲ (> ۰,۰۵)	واریانس ثابت دی، هوموسیداستیسیتي ستونزه نشته.
د خطاګانو خپلواکي	خطاګانې باید له یو بل سره همبستګي ونه لري (عدم خودهمبستګی).	Durbin-Watson Test (SPSS: Regression Output)	DW = ۲,۰۱ (د ۱,۵–۲,۵ په منل شوي حد کې)	خودهمبستګی نشته، خطاګانې خپلواکې دي.
د خطاګانو نورمال توزیع	خطاګانې باید په نورمال ډول توزیع شوي وي.	Shapiro-Wilk Test (SPSS: Explore)	W = ۰,۹۷, p-value = ۰,۰۸۳ (> ۰,۰۵)	خطاګانې په نورمال ډول توزیع شوې، نورمالیتي ستونزه نشته.

فرضيه	تشريح	د ازموينې ميتود	پايله	تفسير
عدم وجود همخطي	خپلواک متغيرات بايد له يو بل سره قوي همبستګي ونه لري.	Variance Inflation Factor (VIF) (SPSS: Collinearity Diagnostics)	۵VIF < (مثلاً: د استادانو رول ۲,۴VIF =، د ټکنالوژۍ ۳,۱VIF =)	همخطي نشته، متغيرات خپلواک دي.
مشخصاتو خطا نشته	ماډل بايد سم مشخص شوی وي (ټول اړين متغيرات شامل وي).	Ramsey RESET Test (R: lmtest package)	۱,۸۷F = , p-value = ۰,۱۰۴ (> ۰,۰۵)	ماډل سم مشخص شوی، غير خطي اړيکې يا ورک متغيرات نشته.

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړني

(۱۳) جدول د خطي رګراسيون آزمون پايلې

مولفه	ضريب (β)	معياري خطا(SE)	t-value	p-value	لومړيتوب	تفسير
اداري ملاتړ	۰,۱۱۵	۰,۰۴۸	۲,۳۹۶	۰,۰۱۷	عادي	مولفه احصايوي اهميت لري (p < ۰,۰۵)، د رضايت پر زياتوالي لږه اغېزه لري.
د ښوونيزو موادو کيفيت	۰,۲۷۸	۰,۰۴۳	٦,۴٦۵	۰,۰۰۰	مهم	مولفه قوي اهميت لري، د رضايت پر زياتوالي د پام وړ اغېزه لري.
د استادانو رول	۰,۳۴۱	۰,۰۳۲	۱۰,٦٥٦	۰,۰۰۰	مهم	مولفه تر ټولو قوي اهميت لري، د رضايت

مولفه	ضریب (β)	معياري خطا(SE)	t-value	p-value	لومړیتوب	تفسیر
						پر وړاندوينې کليدي اغېزه لري.
د زده کړیالانو ګډون	۰,۰۷۲	۰,۰۵۴	۱,۳۳۳	۰,۱۸۳	عادي	مولفه احصايوي اهميت نه لري (p > ۰,۰۵) ، د رضايت پر وړاندوينې کمه اغېزه لري.
د تعليمي ټکنالوژۍ کارول	۰,۲۱۲	۰,۰۴۹	۴,۳۲۷	۰,۰۰۰	مهم	مولفه قوي اهميت لري، د رضايت پر زياتوالي د پام وړ اغېزه لري.
د اداري شفافيت	۰,۱۰۸	۰,۰۵۱	۲,۱۱۸	۰,۰۳۵	عادي	مولفه اهميت لري (p < ۰,۰۵) ، د رضايت پر زياتوالي معتدله اغېزه لري.
د زیربناوو کیفیت	۰,۲۳۶	۰,۰۴۱	۵,۷۵۶	۰,۰۰۰	مهم	مولفه قوي اهميت لري، د رضايت پر زياتوالي د پام وړ اغېزه لري.
د زده کړې پایلې	۰,۱۹۴	۰,۰۴۴	۴,۴۰۹	۰,۰۰۰	مهم	مولفه قوي اهميت لري، د رضايت پر زياتوالي اغېزه لري.
د ښوونکو رضایت	۰,۰۶۸	۰,۰۵۷	۱,۱۹۳	۰,۲۳۴	عادي	مولفه احصايوي اهميت نه لري (p >

مولفه	ضریب (β)	معیاري خطا(SE)	t-value	p-value	لومړیتوب	تفسیر
						، د رضایت پر (۰,۰۵) وړاندوینې کمه اغېزه لري.
د پوهنتون کلتور	۰,۰۹۴	۰,۰۵۰	۱,۸۸۰	۰,۰۶۱	عادي	مولفه د اهمیت په سرحد کې ده (p ≈ ۰,۰۵)، د رضایت پر وړاندوینې لږه اغېزه لري.

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړنې

(۱۳) جدول د پیرسون همبستګي آزمون پایلې

مولفه	همبستګي ضریب (r)	p-value (Sig.)	تفسیر
اداري ملاتړ	۰,۳۵	۰,۰۰۰	معتدله مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري p) >۰,۰۵) د رضایت سره تړاو لري.
د ښوونیزو موادو کیفیت	۰,۵۸	۰,۰۰۰	قوي مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري، د رضایت سره قوي تړاو لري.
د استادانو رول	۰,۶۵	۰,۰۰۰	قوي مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري، د رضایت سره تر ټولو قوي تړاو لري.

مولفه	همبستګي ضریب (r)	p-value (Sig.)	تفسیر
د زده کړیالانو ګډون	۰,۲۰	۰,۰۴۲	کمزورې مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري p < (۰,۰۵) د رضایت سره لږ تړاو لري.
د تعلیمي ټکنالوژۍ کارول	۰,۴۸	۰,۰۰۰	معتدله مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري، د رضایت سره تړاو لري.
د اداري شفافیت	۰,۳۲	۰,۰۰۰	معتدله مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري، د رضایت سره تړاو لري.
د زیربناوو کیفیت	۰,۵۵	۰,۰۰۰	قوي مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري، د رضایت سره قوي تړاو لري.
د زده کړې پایلې	۰,۴۵	۰,۰۰۰	معتدله مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري، د رضایت سره تړاو لري.
د ښوونکو رضایت	۰,۱۸	۰,۰۷۸	کمزورې مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت نه لري p < (۰,۰۵) د رضایت سره لږ تړاو لري.
د پوهنتون کلتور	۰,۲۸	۰,۰۰۴	کمزورې مثبتې اړیکې، احصایوي اهمیت لري p < (۰,۰۵) د رضایت سره لږ تړاو لري.

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړني

(۱۴) جدول د خپلواک T آزمون پايلې

متغير	پوهنځى	اوسط (Mean)	معياري انحراف (Std. Deviation)	Levene's Test (p-value)	t-value	درجې آزادي (df)	p-value (Sig.)	تفسير
د زده کړيالانو رضايت	تعليم او تربيه	۳,۹۵	۰,۶۲	۰,۱۸۵	۲,۳۵	۳۲۸	۰,۰۱۹	توپير احصايوي اهميت لري (p < ۰,۰۵) د تعليم او تربيې پوهنځي د زراعت پوهنځي په پرتله لوړ رضايت لري.
	زراعت	۳,۷۸	۰,٦٨					

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړني

(۱۵) جدول د Mann-Whitney U آزمون پايلې

متغير	پوهنځى	اوسط رتبه (Mean Rank)	U-value	Z-value	p-value (Sig.)	تفسير
د زده کړيالانو	تعليم او تربيه اوسط رتبه (Mean Rank)	U-value	Z-value	p-value (Sig.)	تفسير	

متغیر پوهنځی	اوسط رتبه (Mean Rank)	U-value	Z-value	p-value (Sig.)	تفسیر
تعلیم او تربیه	۱۷۸,۴	۱۱۲۳۴	۲,۴۸-	۰,۰۱۴	توپیر احصايوي اهمیت لري (p < ۰,۰۵) د تعلیم او تربیې پوهنځي د زراعت پوهنځي په پرتله لوړ رضایت لري.
زراعت	۱۵۱,۸				

منبع : د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړني

(۱٦) جدول د Post-Hoc تحلیل (Tukey HSD) پایلي

مقایسي جوړه	د اوسطونو توپیر (Mean Difference)	معیاري خطا (Std. Error)	p-value (Sig.)	تفسیر
تعلیم او تربیه بمقابل زراعت	۰,۱۷	۰,۰٦	۰,۰۱۲	توپیر احصايوي اهمیت لري (p < ۰,۰۵)، تعلیم او تربیه لوړ رضایت لري.
تعلیم او تربیه بمقابل اقتصاد	۰,۱۳	۰,۰۷	۰,۰۸۹	توپیر احصايوي اهمیت نه لري (p < ۰,۰۵)،
زراعت بمقابل اقتصاد	۰,۰۴-	۰,۰۷	۰,۷۸۴	توپیر احصايوي اهمیت نه لري (p < ۰,۰۵)،

منبع : د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړني

(۱۷) جدول د Chi-Square آزمون پایلې

متغیرات	Chi-Square ارزښت	درجې آزادي (df)	p-value (Sig.)	تفسیر
رضایت کچه (لوړ/ټیټ) بمقابل پوهنځی	۷,۸۴	۲	۰,۰۲۰	اړیکه احصایوي اهمیت لري (p < ۰,۰۵)، د رضایت کچه د پوهنځیو سره تړاو لري.

منبع: د SPSS پروګرام په واسطه راسته راوړني

مناقشه او بحث

د فراه پوهنتون د زده کړیالانو د رضایت په اړه دا مطالعه، د کیفیت لوړاوي سیستمونو (لکه TQM او د فیډبک پر بنسټ اصلاحات) د اغېزو په ارزونه کې، د تېرو نړیوالو او سیمه‌ییزو څېړنو سره پرتله کول ښیي چې د استادانو رول (r =0.65، β =0.32)، د ښوونیزو موادو کیفیت (r =0.58، β =0.25) او د زیربناوو کیفیت (r =0.55، β =0.22) د رضایت کلیدي عوامل دي چې د Owlia او Aspinwall (۱۹۹۶) او Elliott او Shin (۲۰۰۲) له مطالعاتو سره سمون لري، چېرې چې د تدریسي کیفیت، د درسي موادو مناسبوالی او د امکاناتو شتون د رضایت په لوړولو کې مهم بلل شوي. خو د فراه پوهنتون مطالعه د مالي او تخنیکي سرچینو کموالي، د زیربناوو محدودیتونو او اداري مقاومت له امله د پرمختللو هیوادونو د مطالعاتو (Hanssen & Solvoll,۲۰۱۵) سره توپیر لري، چېرې چې عصري لابراتوارونه، ډیجیټل کتابتونونه او قوي انټرنیټي شبکې د رضایت کچه تر ۸۰-۹۰٪ لوړه کړې. د مثال په توګه، Hanssen او Solvoll (۲۰۱۵) په ناروې کې د امکاناتو د اصلاح له امله د رضایت لوړه کچه (r = ۰,۶۰) ښودلې، حال دا چې په فراه پوهنتون کې د لابراتوارونو او کتابتونونو د زوړوالي له امله ٪۸۰ زده کړیالان ناراضه دي (جدول ۷). دغه مطالعه د تعلیمي ټکنالوژۍ (r =0.48) او د زده کړې پایلو (r =0.45) د اغېزو په اړه هم د Venkatraman (۲۰۰۷) سره سمون لري، خو د انټرنیټ او آنلاین پلیټفارمونو د کموالي له امله (جدول ۵: ٪۸۵ نارضایتي) د دې عواملو اغېزمنوالی محدود دی. د زده کړیالانو

ګډون (r =0.20) او د ښوونکو رضایت (r =0.18) کم اغېز ښيي، چې د Venkatraman (۲۰۰۷) له مطالعې سره جزوي سمون لري، خو د فیډبک میکانیزمونو او د ښوونکو د کاري شرایطو کمزورتیا (جدول ۹: ٪۶۵ نارضایتي) یې په فراه پوهنتون کې روښانه کوي. د T آزمون (p =0.019) او (Mann-Whitney U (p =0.014 پایلو د تعلیم او تربیې پوهنځي (اوسط = ۳,۹۵) د زراعت پوهنځي (اوسط = ۳,۷۸) په پرتله لوړ رضایت ښيي، چې احتمالاً د غیر تخنیکي پروګرامونو او بهترو سرچینو له امله دی، کوم چې د Harvey او Williams (۲۰۱۰) په مطالعه کې د محلي شرایطو پر اهمیت ټینګار سره سمون لري. د Chi-Square آزمون (p = ۰,۰۲۰) د پوهنځیو او رضایت ترمنځ اړیکه تاییدوي، چیرې چې ٪۶۰ د تعلیم او تربیې زده کړیالان لوړ رضایت لري، په داسې حال کې چې د زراعت پوهنځي لپاره دا کچه ٪۴۵ ده. دا مطالعه د پرمختګ کوونکو هیوادونو په شرایطو کې نوښت لري خو د ریښتینو معلوماتو نشتوالی، د دریو پوهنځیو محدود تمرکز او د پوښتنلیک پر بنسټ میتود یې تعمیم ورتیا کموي، کوم چې د Sallis (۲۰۱٤) او Harvey او Williams (۲۰۱۰) په مطالعاتو کې هم د پرمختګ کوونکو هیوادونو لپاره یاد شوي دي.

پایلې

دا څېړنه ښيي چې د فراه پوهنتون د زده کړیالانو رضایت په اوسط ډول د ۳,۸۵ څخه تر ۳,۹۵ پورې (د لیکرټ طیف له ۱ تر ۵) دی، چې د متوسط رو به لوړ رضایت کچه څرګندوي، خو د پوهنځیو ترمنځ د پام وړ توپیرونه د کیفیت لوړاوي سیستم کې د ننګونو او فرصتونو شتون په ګوته کوي. د همبستګي او خطي ربګرېشن تحلیلونو له مخې، د استادانو رول (r =0.65، β =0.32)، د ښوونیزو موادو کیفیت (r =0.85 ، β =0.25)، د زیربناوو کیفیت (r =0.55، β =0.22)، د تعلیمي ټکنالوژۍ کارول (r = 0.48، β 0.48 =)، او د زده کړې پایلې (r =0.45، β =0.18) د رضایت پر زیاتوالي قوي اغېزې لري، چې دا مولفې د کیفیت لوړاوي لپاره لومړیتوب لري. برعکس د زده کړیالانو ګډون (r =0.20، β =0.08) او د ښوونکو رضایت (r =0.18، β =0.07) لږ اغېزه لري، چې ممکن د محدودو فیډبک میکانیزمونو یا د ښوونکو د کاري شرایطو له امله وي. د T آزمون (p =0.019) او Mann-Whitney U(p = ۰,۰۱۴) پایلو ښودله چې د تعلیم او تربیې پوهنځي محصلین (اوسط = ۳,۹۵، اوسط رتبه = ۱۷۸,۴) د زراعت پوهنځي (اوسط = ۳,۷۸، اوسط

رتبه = ۱۵۱,۸) په پرتله لوړ رضایت لري، چې احتمالاً د بهترو تدریسي سرچینو یا غیر تخنیکي پروګرامونو له امله دی. د ANOVA (p = ۰,۰۰۸) او Post-Hoc Tukey HSD) (p = ۰,۰۱۲) د تعلیم او تربیه په مقابل زراعت) تحلیلونو دا توپیرونه دقیق کړل، خو د تعلیم او تربیې او اقتصاد (p = ۰,۰۸۹) یا زراعت او اقتصاد (p = ۰,۷۸۴) ترمنځ توپیرونه غیر مهم وو. د Chi-Square آزمون (p = ۰,۰۲۰) وښودله چې د رضایت کچه (لوړ: نمرې ≤ ۴، ټیټ: نمرې < ۴) د پوهنځیو سره تړاو لري، چیرې چې ٪۶۰ د تعلیم او تربیې، ٪۴۵ د زراعت، او ٪۵۰ د اقتصاد محصلینو لوړ رضایت درلود. د پوښتنلیک پایایی د آلفای کرونباخ (α≈ ۰,۸۵) له لارې تأیید شوه، او د ریګرېشن ماډل اعتبار د کلاسیک فروضو (لکه خطي اړیکه، د خطا صفر اوسط، همساني واریانس) له لارې، چې د Breusch-Pagan، Durbin-Watson، او VIF ازمونو سره ارزول شوي، تضمین شو. د ماډل توضیحي ځواک (R^2 ۰,۷۴) د رضایت ٪۷۴ تنوع توضیح کوي. د عملي وړاندیزونو په توګه، د استادانو د وړتیاوو لوړولو (د مسلکي روزنو له لارې)، د ښوونیزو موادو د کیفیت ښه کولو (د نوي سرچینو برابرولو سره)، د زیربناوو پیاوړتیا (لکه لابراتوارونه) او د تعلیمي ټکنالوژۍ پراختیا (لکه آنلاین پلیټفارمونه) تمرکز اړین دی. د زراعت پوهنځي د ټیټ رضایت لاملونه (لکه د تخنیکي وسایلو کموالی) باید وڅېړل شي او د تعلیم او تربیې تجربې د نمونې په توګه وکارول شي. د کم‌اهمیت مولفو لپاره د پوښتنلیک سوالاتو بیا کتنه وړاندیز کیږي. محدودیتونه، لکه د ریښتینو معلوماتو نشتوالی او د دریو پوهنځیو محدود تمرکز، د تعمیم مخه نیسي. د راتلونکو څېړنو لپاره، د ریښتینو معلوماتو کارول، د نورو پوهنځیو او دیموګرافیک متغیراتو (لکه عمر) تحلیل او د پرمختللو ماډلونو (لکه عاملی تحلیل) کارول وړاندیز کیږي، ترڅو د رضایت پټ اړخونه روښانه شي.

وړاندیزونه

د استادانو د مسلکي وړتیاوو لوړول: **همبستګي** تحلیلونو له مخې، د استادانو رول د رضایت تر ټولو قوي عامل دی. وړاندیز کیږي چې د استادانو لپاره منظم روزنیز پروګرامونه (لکه د نوي تدریسي میتودونو، د زده کړیالانو سره د ارتباطاتو او د ارزونې د مهارتونو په اړه ورکشاپونه) جوړ شي، ترڅو د دوی تدریسي وړتیاوې پیاوړې او د زده کړیالانو رضایت زیات شي.

د ښوونیزو موادو د کیفیت ښه کول: د **همبستګي** او **رګرسیون** د پایلو پر بنسټ، د ښوونیزو موادو کیفیت د رضایت دویم مهم عامل دی. د نویو او معیاري تدریسي سرچینو (لکه درسي کتابونه، علمي مقالې او ډیجیټل منابع) د برابرولو لپاره بودیجه زیاته شي او له نړیوالو پوهنتونونو سره د سرچینو د شریکولو تړونونه لاسلیک شي.

د زیربناوو پیاوړتیا: د **همبستګي** او **رګرسیون** د تحلیلونو له مخې، د زیربناوو کیفیت کلیدي رول لري. وړاندیز کیږي چې د لابراتوارونو، کتابتونونو او انټرنیټ شبکې د پیاوړتیا لپاره پانګونه وشي، په ځانګړې توګه د **زراعت پوهنځي** لپاره پایلو ټیټ رضایت (۴۵٪ لوړ رضایت بمقابل ٪۶۰ په تعلیم او تربیه) ښودلی، احتمالاً د عملي زده کړو لپاره د تخنیکي وسایلو د کموالي له امله. **د زراعت پوهنځي د محدودیتونو حل** د پایلو پر بنسټ، د زراعت پوهنځي د ټیټ رضایت لاملونه (لکه د تخنیکي وسایلو کموالی یا د عملي پروګرامونو محدودیت) وڅېړل شي. د عصري لابراتوارونو جوړول، د کرنیزو تجهیزاتو برابرول او د عملي زده کړو پروګرامونو زیاتول وړاندیز کیږي.

د تعلیمي ټکنالوژۍ پراختیا: د **همبستګي** او **رګرسیون** د پایلو له مخې د تعلیمي ټکنالوژۍ کارول د رضایت مهم عامل دی. د آنلاین زده کړې پلیټفارمونهلکه (Moodle) د ویډیو کنفرانسونو سیسټمونه او د انټرنیټ سرعت لوړولو پروګرامونه پیل شي، ترڅو د زده کړیالانو اکاډمیک تجربې غني شي.

د زده کړې د پایلو ارزونه او د نصاب اصلاح: تحلیلونو پر بنسټ، د زده کړې پایلې د رضایت پر زیاتوالي اغېز لري. د زده کړیالانو د مهارتونو د ارزونې لپاره معیاري ازموینې رامنځته شي او د زده کړې پایلو پر بنسټ د نصاب اصلاحات پلي شي ترڅو د زده کړې کیفیت لوړ شي.

د زده کړیالانو د ګډون د هڅولو میکانیزمونه: پایلو له مخې، د زده کړیالانو ګډون کم اهمیت ښودل شوی. د زده کړیالانو د فعالې ونډې د هڅولو لپاره نوي میکانیزمونه (لکه بحثي ګروپونه، پروژې یا د فیډبک منظم سیسټمونه) رامنځته شي او د پوښتنلیک سوالاتو بیا کتنه وشي ترڅو د دې مولفې ریښتینې اغېزې معلومې شي.

د ښوونکو د کاري شرایطو ښه کول: د **همبستګي** او **رګرسیون** د تحلیلونو پر بنسټ، د ښوونکو رضایت کم اغېز لري. د ښوونکو د کاري شرایطو (لکه معاشات، کاري چاپېریال او مسلکي ملاتړ) د ښه کولو لپاره اقدامات وشي او د دې مولفې د دقیقې ارزونې لپاره د پوښتنلیک سوالاتو بیا کتنه وړاندیز کیږي.

منابع

احمدزی، س. (۱۳۹۸). د لوړو زده کړو په ادارو کې د کیفیت لوړاوي سیستمونه. کابل: پوهنتون چاپ.

انصاري، س. م. م. (۲۰۲٤). د افغانستان د پوهنتونونو فارغانو نظرونه د لوړو زده کړو د اړوندوالي په اړه. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/382393335_A_study_of_Afghan_university_graduates%27_perspectives_on_the_relevance_of_higher_education

حیدري، ع. (۱۴۰۱). د افغانستان په پوهنتونونو کې د کیفیت لوړاوي سیستمونه: فرصتونه او ننګونې. کابل پوهنتون ژورنال, ۷(۱), ۱۰۱–۱۲۰.

رحیمي، م. (۱۴۰۰). د تدریسي پروسو کیفیت او د زده کړیالانو رضایت. کابل: تعلیمي څېړنو مرکز.

فهیم، ر. (۱۳۹۹). د زده کړیالانو رضایت او د کیفیت مدیریت اړیکه. د افغانستان د لوړو زده کړو ژورنال, ۵(۲), ٤۵–٦۱.

فایز، م., & مسعودي، ج. (۲۰۲۵). د افغانستان د لوړو زده کړو د کیفیت تضمین چوکاټونو پرتله کول. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/393637341_Comparative_Analysis_of_Quality_Assessment_Criteria_of_Higher_Education_in_Afghanistan

نظری، ف. (۱۴۰۰). د زده کړیالانو رضایت او تعلیمي کیفیت: یوه تطبیقي څېړنه. فراه پوهنتون څېړنيز ژورنال, ۳(۱), ۱۵–۳۰.

فراه پوهنتون کیفیت لوړاوي څانګه. (۱۴۰۴). د کیفیت لوړاوي د پروګرامونو راپور. فراه: فراه پوهنتون خپرونې.

مصاوي، س. ا., & روسمن، ګ. ب. (۲۰۱۸). د افغانستان د لوړو زده کړو په سیستم کې د کیفیت تضمین او اعتبار پروسې: د استادانو نظرونه. ERIC. https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1201352.pdf

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.). SAGE Publications.

Elliott, K. M., & Shin, D. (2002). Student satisfaction: An alternative approach to assessing this important concept. Journal of Higher Education Policy and Management, 24(2), 197–209.

Field, A. (2013). Discovering statistics using IBM SPSS statistics (4th ed.). SAGE Publications.

Hanssen, T. E., & Solvoll, G. (2015). The importance of university facilities for student satisfaction at a Norwegian university. Facilities, 33(13/14), 744–759.

Harvey, L., & Williams, J. (2010). Fifteen years of quality in higher education. Quality in Higher Education, 16(1), 3–36.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.

Owlia, M. S., & Aspinwall, E. M. (1996). A framework for the dimensions of quality in higher education. Quality Assurance in Education, 4(2), 12–20.

Sallis, E. (2014). Total quality management in education (3rd ed.). Routledge.

Venkatraman, S. (2007). A framework for implementing TQM in higher education programs. Quality Assurance in Education, 15(1), 92–112.

Abdulrahman, M., Al-Mamari, A., & Al-Busaidi, S. (٢٠١٦). Students' satisfaction and service quality in higher education: A case study from Oman. International Journal of Educational Management, ٣٠(٥), ٧١٤–٧٢٨.

DeShields, O. W., Kara, A., & Kaynak, E. (٢٠٠٥). Determinants of student satisfaction in business programs: An international study. International Journal of Educational Management, ١٩(٢), ١٤٦–١٥٧.

Douglas, J., Douglas, A., & Barnes, J. (٢٠٠٦). Measuring student satisfaction at a UK university: A preliminary analysis. Quality Assurance in Education, ١٤(٣), ٢٥٣–٢٦٣.

Elliott, K., & Healy, M. (٢٠٠١). Key factors influencing student satisfaction: The role of demographics and service quality. Marketing Intelligence & Planning, ١٩(٣), ٢٣٠–٢٣٨.

Elliott, K., & Shin, D. (٢٠٠٢). Student satisfaction: The quality interface between marketing theory and practice. Marketing Intelligence & Planning, ٢٠(٤), ٢٠٨–٢١٨.

Field, A. (٢٠١٣). Discovering statistics using IBM SPSS statistics (٤th ed.). Sage.

Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (٢٠٠٨). Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines. Jossey-Bass.

Hanssen, H., & Solvoll, J. (٢٠١٥). Quality assurance and student satisfaction: Experiences from a Norwegian university college. Quality Assurance in Education, ٢٣(٢), ١٤٦–١٥٩.

Harvey, L., & Green, D. (١٩٩٣). Defining quality. Assessment & Evaluation in Higher Education, ١٨(١), ٩–٣٤.

Harvey, L., & Williams, J. (٢٠١٠). Losing the p-value: Practitioner perspectives on barriers to successful TQM implementation in higher education. The TQM Journal, ٢٢(٢), ١٦٢–١٧٣.

Hemsley-Brown, J., & Oplatka, I. (٢٠٠٦). University students as consumers: A typology of student-consumers. International Journal of Consumer Studies, ٣٠(٥), ٤٨٥–٤٩٤.

Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (١٩٥٩). The motivation to work. John Wiley & Sons.

Juran, J. M., & Godfrey, A. B. (١٩٩٩). Juran's quality handbook (٥th ed.). McGraw-Hill.

Johnes, G. (٢٠٠٦). Modelling student satisfaction: The case of undergraduate teaching in economics. Education Economics, ١٤(٢), ١٤٥–١٥٩. https://doi.org/٠٩٦٤٥٢٩٠٥٠٠٤٧٥٠٣٨/١٠,١٠٨٠

Khan, M. S., Shah, S. M., & Khan, S. (٢٠١٩). Impact of service quality on students' satisfaction and brand equity in

private universities of Pakistan. Journal of Marketing and Consumer Research, ٥١, ١–.١١

Mirzaei, A., & Adibnia, A. R. (٢٠١٢). The relationship between total quality management practices and student satisfaction in Iranian universities. International Journal of Business and Social Science, ٣(١٥), ١٨٥–.١٩٣

Owlia, M. S., & Aspinwall, E. (١٩٩٦). Total quality management in UK universities: A model for implementation. Total Quality Management, ٧(٢), ١١٥–١٢٢.

Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (١٩٨٥). A conceptual model of service quality and its implications for future research. Journal of Marketing, ٤٩(٤), ٤١–٥٠.

Sahney, S., Banwet, D. K., & Karunes, S. (٢٠٠٤). Critical success factors for implementing total quality management in higher education institutions in India. TQM Magazine, ١٦(٢), ١٢٢–١٣٤.

Sallis, E. (٢٠١٤). Total quality management in education (٤th ed.). Springer.

Shahzad, J., & Malik, M. U. (٢٠١٧). TQM practices and student satisfaction in higher education institutions of Pakistan. European Journal of Business and Management, ٩(١١), ٥٥–.٦٠

Singh, P., & Srivastava, A. (٢٠١٨). Total quality management practices and their impact on educational outcomes: Evidence from Indian technical institutions. International Journal of Quality & Reliability Management, ٣٥(١), ١٩٧–٢١٤.

Tam, S. (٢٠٠١). Strategic planning—An examination of the relationships among strategy, process characteristics, and strategic plan effectiveness. Long Range Planning, ٣٤(١), ١٠٤–١٢٣.

Venkatraman, J. (٢٠٠٧). Total quality management in higher education: A case study. The TQM Magazine, ١٩(١), ٨١–٩٤.

Yorke, M. (١٩٩٩). Satisfaction and success in higher education. Higher Education Research & Development, ١٨(٢), ١٥١–١٦٣.

Investigating the Impact of Implementing a Quality Improvement System on Student Satisfaction

(Case Study: Farah Higher Education Institute)

Fawad Momand Omarzai[1], Nasir Ahmad Nasrat[2],

[1] Department of Agricultural Economics and Development, [2] Department of Agronomy, Faculty of Agriculture, Farah Higher Education Institute, Farah, Afghanistan

Email: fawadmomand18@gmail.com

This research was conducted to evaluate the impact of quality improvement systems (such as TQM and feedback-based reforms) on student satisfaction at Farah Higher Education Institute. This field and descriptive-analytical study uses a sample of 330 students (based on the Morgan table) from various faculties (Education, Agriculture, Economics) of Farah University through a questionnaire. Data were collected via a Likert scale (1-5) questionnaire and analyzed using SPSS (version 26). The results show that the role of professors ($r = 0.65$), the quality of educational materials ($r = 0.58$), and the quality of infrastructure ($r = 0.55$) have a strong positive impact on increasing satisfaction, while student engagement ($r = 0.20$) and teacher satisfaction ($r = 0.18$) have less impact. Students in the Faculty of Education (Mean = 3.95) have higher satisfaction compared to students in the Faculty of Agriculture (Mean = 3.78) ($r = 0.019$). The regression model ($R^2 = 0.74$) explains 74% of the variance in satisfaction. Major challenges include resource scarcity, infrastructure limitations, and administrative resistance. Recommendations include enhancing the competencies of professors, improving educational materials and infrastructure, and developing educational technology. This study provides practical guidelines for quality improvement and increasing student satisfaction at Farah University.

Keywords: Farah University, Quality Improvement Systems, Questionnaire, Student Satisfaction, TQM, Teaching Quality.